

Vironkadun kummitus

Hei kaikki musiikkitieteen uudet opiskelijat – vai onko se niin, että nykyään kaikki aloittavat *taiteentutkimuksen* ylioppilaina ja heistä valistuneimmat suuntautuvat myöhemmin musiikkitieteeseen *quadriviumin*¹ jalossa hengessä? Minä olen, höm höm, Helsingin tunnetuin kummitus, Vironkadun päätön Aleksi, ja tuon teille terveisiä siltä ajalta, kun musiikkitieteellä oli vielä omat avarat tilansa Vironkadun ja Meritullinkadun kulmassa. Jopa opiskelijoiden ainejärjestö Synkooppi ry:llä oli tuolloin rakennuksessa oma huoneensa, jossa sopi pitää kokouksia tai vaikka ottaa nokkaunet, jos opiskelu kävi liian rasakaaksi!

Muistelen kaiholla sitä aikaa, kun ensimmäisen vuoden opiskelijat – joita tuolloin muuten kutsuttiin saksan kielen kettua tarkoittavalla sanalla *Fuchs* – marssivat innosta puhkuen alas Vironkatua *Sibeliuksen Karelia*-sarjan melodioita vihellellen. Opiskelijat osallistuivat aktiivisesti opetuksen kehittämiseen ja myös aikansa kulttuuripoliittiseen keskusteluun, etenkin *Synkooppi*-lehden sivuilla. Vironkadulla myös juhlittiin paljon, opiskelijat ja henkilökunta rinta rinnan. Ja jos pizza ei tullut (sävellyksen lehtori **Harri Vuoren** luo, täytyi Vuoren itse liikkua pizzapöydän luo. Ei siinä kummittelusta meinannut tulla mitään, kun juhlijoiden aamuun asti kestänyttä hauskanpitoa oli niin mukava seurata! Moinen ei varmaankaan yliopiston tiloissa enää kävisi päinsä.

Parhaiten noihin aikoihin ja niiden *henkeen* pääsee nykyään tutustumaan vanhoja *Synkoopin* numeroita selailemalla. Valitsinkin tutkittavaksenne valittuja paloja kahdesta lehdestä, vuosilta 1984 ja 1999. *S'il vous plaît* !

Synkooppi-lehti 40 vuotta sitten

Synkoopin 3/1984 Op. 18 toimittivat vastaavat toimittajat **Heimo Riihimäki** ja **Hannu Tolvanen**. Kyseessä oli lehden interregnum², jollainen aina silloin tällöin on edessä, kun opiskelijoista ei löydy lehdelle päätoimittajan vastuun kantajaa. Toivottavasti sentään tämän vuoden *Fuchseista* löytyisi nyky-*Synkooppiin* innostuneita kirjoittajia!

Riihimäki oli ennen musiikkitieteen opintojaan kunnostautunut folk-yhtye St. Petersaaren jäsenenä, mutta sittemmin hän

päätti suuntautua journalistiselle uralle *Synkooppi*-kokemuksensa siivittämänä. Tolyanen puolestaan jäi musiikkitieteen tielle Suomi-rockia tutkimaan ja toimii nykyään Taideyliopiston erikoisasiantuntijana ja Musiikkiarkiston hallituksen puheenjohtajana.

Neljäkymmentä vuotta sitten *Synkoopin* aiheina olivat kuubalainen son-musiikki, rock'n rollin synty, saksofonisti **Paroni Paakunaisen** kansanmusiikki-innostus, Savonlinnan oopperajuhlat ja Porin jazzfestivaalit. Lehdessä esiteltiin myös musiikkitieteen laitoksen johdossa vasta aloittanut vt. professori **Eero Tarasti**. Tuolloin *Synkoopin* sivuilla käytiin myös kulttuurikeskustelua, aiheena mielipiteitä jakanut konserttiflyygeliä pre-parointi (voi kauhistus!) modernin musiikin esityksiä varten.

"Luonnollisesti opiskelijan on hallittava ne musiikkianalyysin perusteet, joita laitoksella nykyään opetetaan. Musiikintutkimuksessa käytetään kuitenkin monia muitakin metodeja, kuten Schenker-analyysia, joka USA:ssa on suorastaan vallitseva menetelmä, Asaffevin intonaatioteorian sovellutuksia, sonologista ja auditiivista analyysejä, strukturaalisia menetelmiä... näihinkin on syytä perehtyä." Vt. professori Eero Tarasti Synkoopin Op. 18 haastattelussa.

Synkooppi-lehti 25 vuotta sitten

Synkooppi-lehden Op. 56, 3/1999 teemoja olivat tv- ja elokuvamusiiikki ja jazz. Lehden päätoimittajana oli **Merja Hottinen**, joka myös taittoi numeron itse. Artikkeleita lehdessä oli seitsemän, ja arvioita peräti neljätoista. Lisäksi lehden lopussa oli juttu "Tutkimukselle tunnustusta", jonka mukaan musiikkitiede sai korkeimman mahdollisen arvosanan syksyllä 1999 Helsingin yliopiston tutkimuksen laatua arvioineelta 24-henkiseltä kansainväliseltä raadilta! *"Erityistä kiitosta arviointiryhmän loppuraportissa sai musiikkisemiotiikan tutkimus, ja tällä alalla Helsingin yliopiston Musiikkitieteen laitosta pidettiin kiistatta parhaana maailmassa. Huomiota sai myös suomalaisen musiikin tutkimus, jota pidettiin sekä kulttuurisesti että akateemisesti tärkeänä."*

"Mikä on kymmenen vuoden päästä tv-kanavan ja yleensäkin television merkitys? Kohta ei ole vain neljää kotimaista kanavaa vaan 12, ja niiden lisäksi vino pino kaikenlaisia kanavia. Tämän lisäksi Internet ryntää kovaa vauhtia eteenpäin ja ihmisetkin, siis katsojat ja kuluttajat, hahmottavat mediamaailman ihan eri tavalla."

Yleisradion musiikki- ja viihdeohjelmien esimies **Olof Qvickström Hanna-Mari Hiedan** haastattelussa "YLE – TV – MUSIIKKI: Julkista palvelua vai raakaa profilointia?"

"Toisena esimerkkinä suomalaisten musiikkivideoiden 'globaalista' kuvastosta voi mainita videoissa esiintyvien 'mustien' ihmisten määrän. Kun

ottaa huomioon, että Suomi on varmaankin yksi haluttomimpia maita ottamaan vastaan maa-hanmuuttajia, tämän voisi tulkita jossain määrin vääristyneeksi todellisuuden kuvaukseksi. Mutta jos tällaiset kuvat johtavat suvaitsevampiin asenteisiin 'ulkopuolisia' tai 'toisia' kohtaan, olen erittäin tyytyväinen – mielestäni tämä olisi juuri oikea tapa käyttää musiikkivideoiden vaikutus-valtaa.”

Antti-Ville Kärjä artikkelissa ”Suomalaisen musiikkivideon estetiikka”.

”Mutta tänä kesänä iski kohtalo, jos sallitaan tiettyä dramatiikkaa. Vietin juhannuksen maalla hermoromahduksesta toipuen (opiskelu voi mielenkiintoisella tavalla johtaa neuroosiin, totesi jungilainen psykiatrini), ja tuskin olin palannut Helsinkiin uutta intoa puhkuen, kun sain kuulla professori **Einar Englundin** kuolleen. Voi, kaikki kysymykset, joita en ehtinyt kysyä! Kaikki väitteeni, joita en ehtinyt esittää! Gradustani puutui vain pari pikkuhuomautusta, nuottiesimerkit ynnä joitain omia ajatuksia, mutta luonnos jäi kirjoituspöydän laatikkoon odottamaan parempia aikoja.”

Christian Holmqvist artikkelissa ”Ejen varjossa”.

”Lopuksi **Kernfeld** joutui toteamaan, että *Realbookissa* esiintyvät ’virheelliset soinnut’ ovat ai-

kojen saatossa muuttuneet ’oikeiksi’, sillä nuoremmat soittajat ovat oppineet kuulemaan kappaleet toisin kuin alkuperäisäänityksissä mukana olleet ja näitä esityksiä imitoimalla taitonsa oppineet muusikot. Prosessin seurauksena kappaleet ovat saaneet useampia mahdollisia ilmenemismuotoja.”

Laura Karkinen artikkelissa ”Jazztutkimusta sanoin, saksofonein ja sävelin”.

Lähteet

Streng, Adolf V. (toim.) 1933. Latinalais-suomalainen sanakirja. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Synkooppi Op. 18, 3/1984

Synkooppi Op. 56, 3/1999

Viihteet

1. Lat. ”neljä tietä”, sanoista quattuor (yhdyssanoissa quadri-), ”neljä” ja via, ”tie”. Keskiaikaisten yliopistojen opetusohjelman antiikista asti periytyneet seitsemän vapaata taitoa (artes liberales) jaettiin ensin opettuun triviumiin (kielioppi, retoriikka ja logiikka) ja sitä seuranneeseen quadriviumiin (aritmetiikka, geometria, tähtitiede ja musiikki).

2. Lat. ”välihallitus”, sanoista inter, ”välillä” ja regnum, ”hallitus, valta”. Alun perin sana on tarkoittanut aikaa kahden monarkin välillä, jolloin valtaa on pitänyt valtionhoitaja tai sijaishallitus. Sanaa käytetään nykyään myös tarkoittamaan epäjatkuvuutta hallinnossa, organisaatiossa tai sosiaalisissa oloissa.